

24.5.2021

Lausunto Suur-Espoonlahden sote-keskuksesta

Lausuntopyyntö koskee Espoonlahden peruskorjauksen (2022-2024) yhteydessä kiinteistöön saneerattavaa Suur-Espoon sote-keskusta, jonka mallina on poikkihallinnollisen so-te valmistelun tuloksena mallinnettu **Espoon geneerinen sote-keskus konsepti**.

Vanhusneuvosto toteaa lausuntoaan seuraavaa:

Vanhusneuvosto pitää erinomaisena tavoitteena luoda uudesta sote-keskuksesta **geneerinen kokonaisuus**, joka nimensä perusteella koostuu asiakaslähtöisestä osaamisesta sekä palvelujärjestelmä-, työntekijä- ja vaikuttavuusosaamisesta ja joka toimii monenlaista asiantuntijuutta hallitsevien ammattilaisten yhteistyönä.

Espoonlahden sote-keskus tuottaa suuralueen väestölle perustason sosiaali- ja terveystalvet. Sotokeskuksessa toimii moniammatillisen tiimimallin mukaan lääkäreiden ja sairaanhoitajien/terveydenhoitajien lisäksi sosiaaliohjaaja, fysio- ja toimintaterapeutteja, aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelujen henkilökuntaa sekä Nestorin palveluohjaaja, laboratorio- ja kuvantamispalvelut.

Moniammatillinen tiimimalli vahvistaa erilaista osaamista ja toiminnan tuloksellisuutta. Tiimin jäsenten jatkuva, suora konsultointimahdollisuus parantaa hoidon laatua ja tehokkuutta. Moniammatillinen yhteistyö vähentää läheteiden määrää ja eri ammattilaisille erikseen varattavia vastaanottoaikoja. **Vanhusneuvosto kannattaa moniammatillisen tiimityömallin käyttöönottoa.**

Sote-keskuksen yhteisen ensi linjan toiminta nostaa palvelujen sujuvuudesta ja toimivuudesta paljon odotuksia. Ensi linjan tehtävänä on ohjata asiakas ensimmäisestä yhteydenotosta hänen palvelutarpeidensa mukaiselle palvelupolulle. Palveluohjaajan tehtävä on vaativa ja tuloksellisuuden kannalta merkittävä. Erityisesti iäkkäille, monia palveluja tarvitseville asiakkaille tällainen toimintamalli tuo helpotusta, hoidon jatkuvuutta ja turvallisuutta.

Uudessa toimintamallissa on tärkeää kehittää toimivaa puhelinpalvelua. Iäkkäät henkilöt tarvitsevat suoraa puhelinneuvontaa. Puhelinpalvelujen tulee toimia viiveettä, niin että takaisin soittajärjestelmässä vastauksen saa viimeistään saman päivän aikana. Chat-palvelun suosio kasvaa, mutta se ei ole riittävä ikäihmisten yhteydenotoissa. Walk-in palvelun kehittäminen on ikäihmisten kannalta kannatettavaa.

24.5.2021

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen saaminen samasta yksiköstä muiden sote-palvelujen kanssa madaltaa kynnystä hakea mielenterveys- ja päihdepalveluja ja helpottaa puuttumista iäkkäiden lisääntyneeseen alkoholin käyttöön.

Kotihoitoon ja vanhuspalveluihin kuuluu olennaisena osana **fysioterapia ja kuntoutus**. Fysio- ja toimintaterapeuttien kuulumineen moniammatilliseen tiimiin vahvistaa hoito- ja hoivapalvelujen jatkuvaa kuntouttavaa työtettä.

Sote-keskuskonseptissa kuvattu 'Kivijalan olohuone' antaa mahdollisuuden järjestää yhteisiä tilaisuuksia ja avata ovet mm. kolmannen sektorin toimijoille. Idea tarjoaa mahdollisuuden kunnan, järjestöjen ja kuntalaisten konkreettiselle yhteistyölle, erilaisille kohtaamisille ja yhteiseen tekemiseen.

Sote-keskus toimintamalli kehittää 'kopin' ottamista asiakkaiden tarpeista heti yhteydenoton jälkeen. Monisairaiden ja usein paljon palveluja käyttävien ikäihmisten kohdalla on tärkeää hoidon jatkuvuuden varmistaminen. Usein kuulee, että asiakkaat eivät aina tiedä, miten hoidon seuranta etenee, milloin hakeutua jatkotutkimuksiin ja mistä saa tietää tutkimustuloksista ja niiden tulkinnasta. Aina ei tarvita uutta vastaanottoaikaa. Omakanta auttaa mutta se ei ole aukoton. Väestövastuisen toimintamallin etuna on hoidon jatkuvuus ja asiakkaan tietoisuus siitä, mistä tietoa saa.

Ottaen huomioon palvelujen nykytilanteen ja Espoon/Espoonlahden väestön voimakkaan kasvun vanhusneuvosto pitää tärkeänä, että sote-keskusten henkilöstö- ja tilaresurssit mitoitetaan toimintamallin mukaisiksi. Käytettävissä olevasta materiaalista ei selviä, onko resurssiarvioita tehty ja tullaanko näin tekemään. Vain toteutunut hoito ja palvelu auttaa meitä ikäihmisiä elämään turvallisesti mahdollisimman pitkään Espoo tarinan mukaisesti kodeissamme.

Vanhusneuvosto kannattaa geneerisen sote-keskusmallin kehittämistä väestövastuuperiaatteen mukaan.

24.5.2021

ESPOON VANHUSNEUVOSTO

Olli Männikkö
puheenjohtaja

Marja-Liisa Lahtinen
varapuheenjohtaja

Katri Rannisto
jäsen

Kerttu Perttilä
jäsen